

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la proiectul de Lege privind sistemul public de pensii

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Lege privind sistemul public de pensii*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 9.11.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu propuneri de modificare prevazute în anexă și observații:

- art.47 alin. (5) și alin. (6) - din punct de vedere al predictibilității dispozițiilor legale:
 - din economia textelor celor 2 alin. se înțelege că la maxim 3 ani va crește stagiul minim de cotizare, stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare cu luarea în considerare a creșterii speranței de viață. O astfel de prevedere ar trebui să fie certă deoarece maxim 3 ani poate însemna și la 1 an și la 2 ani sau 3 ani. Deci, nu există o certitudine pentru beneficiarii legii cu privire la accesarea dreptului de pensionare.
 - nu se menționează ce se întâmplă dacă scade speranța de viață, dacă se reduc stagiile menționate anterior și vârsta standard de pensionare. Este de interes un astfel de aspect ținând cont de faptul că România este pe penultimul loc între țările UE dpdv al speranței de viață, vârsta de pensionare în România este deja mai mare decât în alte state UE;

- pe de alta parte, luarea în considerare a unui singur indicator (speranța de viață – considerăm calculată este media dintre speranța de viață a femeilor și cea a bărbaților) poate conduce la rezultate eronate și neconforme cu realitatea atât timp cât nu se ia în considerare spre ex. și gradul de mortalitate, creșterea nr. mediu al persoanelor cu handicap accentual/grav sau al celor cu afecțiuni grave și incurabile;
- la art. 63 – referitor la aprobarea HG privind încadrarea în grad de invaliditate I, II sau III a persoanelor, pentru a nu exista sincope în aplicarea legii și a conduce la imposibilitatea aplicării acesteia, hotărârea de guvern invocată ar fi necesar a fi aprobată cu 90 de zile înainte de intrarea în vigoare a noii legi a pensiilor și nu ulterior intrării în vigoare a acesteia;
- la art. 84 alin. (11) - cu privire la măsurile de reducere a cheltuielilor cu pensiilor, alin (11) ar fi necesar a fi completat în sensul stipulării faptului că se exceptează ca măsură reducerea pensiilor aflate în plată;
- la art. 89 alin. (2) și art. 90 alin. (3) - referitor la termenul de depunere a cererii de pensionare raportat la îndeplinirea condițiilor – referința este vagă și aplicabilă doar în situația pensiei pentru limită de vârstă/invaliditate/urmaș și nu pentru pensia anticipată, în situația căreia îndeplinirea condițiilor intervine oricând pe parcursul celor 5 ani până la îndeplinirea condițiilor pentru pensionarea la limită de vârstă;
- la art.93 alin. (6) - comunicarea deciziei de pensionare la sediul casei de pensii – nu este clar cum va lua la cunoștință titularul/reprezentantul legal despre momentul emiterii deciziei de pensionare astfel încât să se prezinte la sediul casei de pensii pentru a intra în posesia acesteia;
- la art.133 alin. (9) și alin. (10) - referitor la punerea la dispoziția caselor de pensii a unor documente primare – necesita coroborarea cu art. 134, astfel încât să nu creeze ambiguitate și să se considere că documente cum ar fi contractul individual de muncă, contracte colective de muncă etc., necesită depunere/transmitere la casa de pensii în original. Prin urmare, este necesară o completare pentru a se specifica că este vorba de copii certificate pentru conformitate cu originalul;
- la art.133 alin. (10) - este necesar a se înlocui în text trimiterea la “alin. (10)” cu “alin. (9)”;
- la art.133 alin. (11) - este necesar a se înlocui în text trimiterea la “alin. (11)” cu “alin. (10)”;
- la art.133 alin. (12) - este necesar a se înlocui în text trimiterea la “alin. (11)” cu “alin. (10)”;

- la art.133 alin. (11) și alin. (12) - pot fi comasate cele 2 aliniate ținând cont de faptul că au același text, singura diferență fiind trimiterea la încadrarea în grupe superioare de muncă și condiții speciale;
- la Anexa 5 - fiind o lege nouă și pentru că se aplică din 2024, ar necesita ca tabelul cu vârste standard, stagii complete și stagii minime de cotizare pentru femei să înceapă spre exemplu din anul 1961 care corespunde pensionării limita de vârstă în 2023. Din perspectiva tabelului cu vârste standard, stagii complete și stagii minime de cotizare pentru bărbați, acesta ar putea fi eliminat câtă vreme nu se mai aplică din anul 2015, când vârsta eșalonată de pensionare pentru barbati a atins pragul de 65 de ani;
- este necesară menținerea formulei de calcul a pensiei din Legea nr. 263/2010 privind Sistemul Public de Pensii pentru persoanele cu dizabilități care îndeplinesc stagiul complet de cotizare. Formula de calcul bazată exclusiv pe principiul contributivității va genera o inechitate socială majoră: persoanele cu dizabilități care se vor pensiona după data intrării în vigoare a acestei legi, vor avea pensii semnificativ mai mici față de cele care s-ar pensiona acum, folosind prevederile legii în vigoare, în condiții identice de salarizare și de stagiul de cotizare. După aplicare noii formule de calcul, persoanele cu handicap care au realizat stagiile de cotizare la pensiile pentru limita de vârstă până la data intrării în vigoare a noii Legi a pensiilor, vor avea pensiile tăiate la jumătate. Menținerea actualei formule de calcul vine în mod real în sprijinul acestor persoane, reprezentând un puternic factor stimulatoriu pentru efortul acestora de a-și găsi și de a-și menține un loc de muncă. Numărul persoanelor cu dizabilități grave care ating stagiul complet de cotizare este extrem de scăzut, prin urmare nu ar constitui un efort bugetar.
- este necesară eliminarea restricției pentru constituirea stagiului de cotizare din Art. 52 alin. (2) „La calculul stagiului de cotizare contributiv prevăzut la alin. (1) nu se iau în considerare perioadele de asigurare voluntară în baza unui contract de asigurare.”. Introducerea restricției pentru constituirea stagiului de cotizare al persoanelor cu handicap creează discriminare față de acestea. Prin contract de asigurare, contribuabilul plătește aceeași sumă la Asigurările Sociale (CAS) pe care ar fi plătit-o dacă ar fi fost angajat;
- apare necesitatea a două VPR-uri: unul pentru condiții de muncă normale, de 86 lei (1,26 din salariul mediu brut * 6789 lei), și altul pentru condiții de muncă speciale, de 96 lei (1,4 din salariul mediu brut * 6789 lei);
- este necesar ca punctajele suplimentare să cuprindă și stagiile asimilate referitoare la grupele de muncă și altele, iar pentru ca pensionarii care au ieșit la pensie și au un anumit număr de puncte, să le fie luate și acestea în considerare;

- este necesară renunțarea la abrogarea articolului 34 și 35 din Legea 195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar (sau preluarea identică în noua Lege a pensiilor), precum și renunțarea la abrogarea articolul 20, referitor la pensii, din Statutul Personalului Silvic.

**Președinte,
Bogdan SIMION**

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping, stylized strokes that form a cursive representation of the name Bogdan Simion.